

DJÓRARØKT

17 SEYÐIR DOYÐU MEÐAN TEIR KROKAÐU

Ringa veðrið undan páskum fekk eitt seyðafylgi at søkja sær skjól í einum húsum við Stóravatn. Meðan seyðurin krokaði, ripaði ein hvirla hurðina aftur og í lás og seyðurin var tí innilæstur

Danjal av Rana

Tað var ein ótespilig sjón, ið møtti fólki, tá tey kagaðu inn í eini hús við Stóravatn á Sandoynni um páskirnar. Inni í húsunum lógu 17 deyðir seyðir.

Óvist er enn, júst hvat er hent, men sannlíkt er, at hurðin, sum annars plagar at standa opin, av onkrari orsök er smekkað aftur, og at seyðurin, innilæstur, ikki er sloppin út, og síðani er deyður av tosta. Eigarin av seyðunum er uttanlands í lötuni, og líkt er til, at eingin hevur ansa seyðinum, meðan hann hevur verið burturstaddur.

Talan er um eini hús, ið liggja út móti Stóravatni, einans eitt hanagleiv frá vegnum til Skarvanesar. Óvist er, hvat húsini upprunaliga er nýtt til, er mest meinlíkt einum summarhúsum, men húsini hava staðið óbrúkt í mong ár. Naglað er fyri øll vindeygu, og húsini bera brá av at vera fráfarin á allan hátt. Fólk á staðnum siga, at seinastu tíðina hava fólk, ið hava ross gangandi í økinum, latið rossini kroka í húsunum, men at tað er óvanligt, at seyður krockar har. Talan er tí ikki um eini tilætlað seyðahús, men hesaferð hevur seyðurin tó leitað sær skjól har inni, við vanlukkuligum enda.

Sum skilst hevur hurðin í húsunum staðið opin, so at kariatúr hava havt møguleika at leita sær skjól innan. Tað hevur verið illfýsið veður seinastu tíðina, so lætt er at skilja, at seyðurin er farin innar at kroka, men enn er ikki greitt, hvussu hurðin er farin í lás. Tað er tó ikki satt, sum áður er skrivað, at hurðin gekk inn eftir, og at seyðurin allarhelst hevur skumpað hurðina aftur av óvart. Hurðin gongur út

eftir, og steinur lá fyri hurðini, at tryggjað, at hon var opin. Sannlíkt er tó, at vindurin hevur verið so nógvur, at hann hevur megnað at blást hurðina aftur, hóast steinurin lá fyri. Fólk, ið hava verið á staðnum siga, at allarhelst hevur ein hvirla tikið hurðina og sligið hana so hart aftur, at hon er farin inn um, og tí hevur ikki verið gjørtligt hjá seyðinum at opna hana aftur.

danjal@sosialurin.fo

Hvussu skal lógin tulkast

Løgreglan avsannar, at talan er um eina tilvitaða gerð, ið hevur kostað teimum 17 seyðunum lívið, men sigur, at tað er ein tulkingarspurningur, hvørja ábyrgd lógin áleggur einum ánara viðvíkjandi regluligum eftirliti av hagagangandi seyði

Danjal av Rana

Løgreglan fekk fráboðan um málið páskadag og varð á staðnum og gjørdi kanningar 2. páskadag. Tá varð deyði seyðurin eisini tikin úr húsunum.

Andrass Poulsen, løgreglumaður, sigur at teir hava gjørt neyðugu kanningarnar og samrøðurnar í samband við málið og at tað nú verður latið lögfrøðingunum hjá løgregluni til metingar.

– Tað er ógvuliga sannlíkt, at tað er vindurin, ið hevur tikið hurðina og smekkað hana aftur, sigur Andrass Poulsen, sum fullkomiliga avsannar, at hetta er ein tilvitað gerð av nøkrum, men staðfestir, at tað er óhepni, sum er orsøkin til, at seyðurin er deyður.

Andrass Poulsen sigur seg ikki kunna siga fyri vissu, hvussu leingi seyðurin hevur ligið í húsinum, ei heldur,

Hurðin á seyðarhúsinum

Myndir: Vilmund Jacobsen

hvussu leingi hann hevur staðið uttan føði.

– Ábendingar eru um, at seyðurin ikki hevur ligið so øgiliga leingi, men kortini nakrar dagar. Rot er ikki komið í kjøtið, men hinvegin eru eyguni pikkaði úr ónum, so nakrar dagar munnu seyðirnir kortini hava ligið deyðir, sigur hann.

– Síðani er tað ein tulkingarspurningur av djóraverndarlógini, hvørt ánarin skal revsast ella ikki. Spurningurin er, hvussu langt tínar

skyldur sum ánari røkka í tilíkkum fòrum, sigur Andrass Poulsen, løgreglumaður.

Í samband við røkt av djórum stendur, at ánarin hevur ábyrgd av at syrgja fyri, at djórini hava nøktandi føði, vatn og skjóli og at tey ikki líða nakra neyð. Út yvir hetta er lógin ikki serliga konkret. Til dømis stendur einki í lógini um, hvussu ofta ein seyðaánari hevur skyldu til at hyggja eftir seyðinum hjá sær, ella um hann hevur ábyrgd av at biðja onkran annan gera tað, um honum sjálvum berst undan av eini hvørjari orsök. Hetta er so millum annað tað, sum lögfrøðingarnir hjá ákærvaldinum nú skulu meta um og taka støðu til í hesum málinum. Síðani verður greitt, hvørt ákæra verður reist móti ánaranum ella ikki.

danjal@sosialurin.fo

Hvat sigur lógin?

Dýr skulu viðfarast forsvarliga og skulu ikki av vanrøkt, overving ella á annan hátt vera fyri óneyðugari líðing. Hvør, sum heldur dýr, skal syrgja fyri, at dýrið fær nóg mikið og hóskaði fóður og drekka, og at tað í aðrar mátar verður hildið og røkt forsvarliga, herundir at tilhaldsrúm hjá dýrinum er forsvarliga innrættað. §1 og 2 í lógini um viðferð av dýrum.

Forkastiligt at seyður gongur uttan eftirlit

Vit vita øll, at tað er ov galið, at seyður skal kunna standa so leingi uttan at nakar sær til hansara, sigur Ragna Maja Kruse, forkvinna í Djóraverndarfelagnum.

Ragna Maja Kruse sigur, at hon ivast ikki eina løtu í, at her eru greið brot á lögtingslógina um vernd av dýrum farin fram, og at tað eigur at fáa avleiðingar fyri eiganar.

Av Djóraverndarfelagnum siga tey, at tíverri er

hetta ikki einasti seyðurin, sum ikki verður eftiransaður nóg væl.

– Nógv, allarhelst tey flestu, duga væl at hava seyð, men so eru nøkur í millum teirra, sum als ikki duga, sigur Ragna Maja Kruse. Hon sigur, at tað er als ikki í ordan, at ein letur bara standa til, tá ein hevur djór, at ein í hesum førinum bara letur seyðin klára seg sjálfan.

– Viðkomandi burdi biðið onkran annan halda eyga við seyðinum, tá hann ikki kann sjálvur. So er gott

møguligt, at hetta hevði verið uppdaga áðrenn. Tað letur tó til, at alsamt fleiri nýta ikki seyðamann ella røktingarmann at halda eyga við seyði sínum, sigur hon.

Enn einaferð eftirlýsa hon og Djóraverndarfelagið, at lóginar um røkt av djórum verða endurskoðaðar. Tey siga, at lóginar um djórahald í Føroyum eru ov veikar, tað hava vit víst á fleiri ferðir fyrr. Orðingarnar eru so kámar, at tað er sera torført at staðfesta, at lógin er brotin. Tískil veita

lógirnar ikki djórunum nakra vernd.

– Í Føroyum er eingin konkret lóg, sum sigur nakað um, hvussu seyður skal røkjast, so sum hvussu ofta, ein ánari hevur skyldu at hyggja til seyð sín, sigur Ragna Maja Kruse og vísir á, at júst við tað, at lóginar eru so leiðbeinandi og nýta orðingar sum hóskaði, nóg mikið og nøktandi, eru torført at draga eina greiða linju fyri, hvar eitt evsta mark gongur.

– Vit vita øll, at hatta er ov galið, sum hendi við

Stóravatn. Tað er ræðuliga syrgiligt, eisini um talan er um eitt hendiligt óhapp, men ein hurð skal ikki bara kunna fara aftur á handan hátt, um húsið skal nýttast sum seyðahús, sigur hon.

– Hetta er tó sama søgan um aftur. Lógin er ov lítið konkret og tí verður væntandi eingin revsaður fyri tað, ið hendi. Men tilíkt má ikki henda, hvørt tað er seyður, hønir, gæs ella onnur kariatúr, sigur Ragna Maja Kruse, forkvinna í Djóraverndarfelagnum.

danjal@sosialurin.fo